

Titel Vejledning til e-bogen *ISAK - råmanus (SKAM - sæson 3)*
oversat til dansk

Tema: Drama, manuskript, regibemærkninger, bloopers, Skam, intertekstuel reference til filmen *Romeo og Juliet*(1996), store kærlighedshistorier

Fag: Dansk

Målgruppe: 7.-10. kl

E-Bog: SKAM ISAK - råmanus (sæson 3) af Julie Andem, Høst, 2019

Faglig relevans/kompetenceområder

Skreven drama er obligatorisk i opgivelserne til afgangsprøven for mundtlig dansk i 9. kl. Dette krav kan opfyldes ved at anvende denne e-bog, som indeholder manuskriptet til tv-serien SKAM sæson 3. Man kan opgive den udvalgte scene, og eleverne kan så evt. vælge en anden scene som deres prøvetekst.

Det er særligt kompetenceområderne kommunikation (krop og drama) og Fortolkning i dansk 7.-9. kl i Fælles Mål for dansk, som tilgodeses i opgaverne i overlay og vejledning.

Læringsmål

Eleverne kan lære

- om regibemærkninger i en dramatisk tekst
- at forholde sig til manuskriptforfatterens ideer og tanker bag regibemærkningerne
- at forholde sig til Julie Andems særlige måde at skrive regibemærkninger på, og hvordan det mon har påvirket de unge skuespillere.
- at undersøge, hvordan manuskriptet og den færdige scene passer/ikke passer sammen
- om den intertekstuelle reference til slutscenen i filmen *Romeo og Juliet*(1996)
- om Julie Andems særlige måde at instruere på ved at se og undersøge sæsonens *blooper* - en slags fraklipsisfilm

Overlay

Overlayet til denne e-bog indeholder spørgsmål til én udvalgt scene i manuskriptet:
EPISODE 9 UGE 49: FREDAG 9. DECEMBER KL. XXXX TITEL.

Du kan finde hjælp til at booke e-bogen og overlayet til dine elever her

<http://wiki.mitcfu.dk/e-boeger/>

Ideer til undervisningen

Manuskriptet til sæson 3 kan godt virke uoverskueligt at gå i gang med, så her er et

forslag til at gå i dybden med den berømte kirkescene fra episode 9. Eleverne læser og arbejder således ikke hele manus, men kun den udvalgte scene.

SKAM er en banebrydende tv-serie, hvor tilblivelsen af manus og optagelsen af serie er helt speciel. Læs mere om det i de introducerende afsnit i Litteraturguiden til manus-bøger fra Rosinante og Co http://mitcfu.dk/pv/CFUEBOG1106026_1.pdf

Sæson 3 drejer sig om hovedpersonen Isak. I løbet af sæson 3 springer Isak ud som homoseksuel, og det er hans indre identitetskonflikt med at erkende og forlige sig med sin egen seksualitet, der er sæson 3s omdrejningspunkt. Isak forelsker sig i Even, som viser sig at være bipolar (maniodepressiv), hvilket ikke gør det lettere for Isak.

I manuskriptet til sæson 3 kan man sætte fokus på regibemærkningerne, dels fordi der er nogle interessante eksempler, hvor Andems tanker og stil træder tydeligt frem, og dels fordi regibemærkninger er et helt særligt genretræk for den dramatiske tekst.

Regibemærkninger beskriver, hvilke følelser eller handlinger manuskriptforfatteren ønsker, at karaktererne skal udtrykke eller gøre. De kan også beskrive stedet og rekvisitterne. Regibemærkningerne står i *kursiv* i manuskriptet.

I den udvalgte scene (*EPISODE 9 UGE 49: FREDAG 9. DECEMBER KL. XXXX TITEL*) fylder regibemærkningerne meget, og det er en yderst visuel scene med meget få replikker. Det er den kendte kirkescene, hvor den norske sanger Nils Bech synger den smukke julesalme O'Helga Natt, mens Isak kommer ind i kirken og møder sin mor og far. Isak har umiddelbart inden oplevet sin homoseksuelle kæreste Even have et manisk anfald, hvor han løb nøgen rundt på gaden, og Isak har derfor gjort det forbi, selv om han stadig er forelsket i Even. Han er bange for at være kærester med en, der er psykisk syg, ligesom hans mor er det.

INDEN

Inden arbejdet med den udvalgte scene i manuskriptet kan man lade eleverne se episoder 1-8 i sæson 3 derhjemme. Læreren kan booke de 8 episoder til eleverne i mitcfu.dk, som de så kan se derhjemme. De logger ind på mitcfu.dk med deres uni-login og finde udsendelserne under *Mine materialer*. Det svarer til ca. 4 timers tv. På den måde er de godt inde i historien, inden de zoomer ind på den udvalgte scene.

I klassen kan man så se episode 9 sammen indtil kirkescenen kommer. Stop inden scenen afspilles (00:11:27).

UNDER

Lad nu eleverne finde og læse hele scenen i e-bogen (manus). Scenen kan findes via indholdsfortegnelsen under *EPISODE 9 UGE 49 - FREDAG 9. DECEMBER KL. XXXX TITEL*. Derefter skal de arbejde med opgaverne i overlayet. Opgaverne herunder er dem, eleverne arbejder med i overlayet til e-bogen.

- **Ord, der udtrykker Isaks følelser.** Eleverne skal markere de steder i regibemærkningerne, hvor der står ord, som skal fortælle, hvilke følelser Isak

skal udtrykke. Hvordan ændrer Isaks følelser sig gennem scenen, og hvilke ord bruger Andem til at formidle det?

- **Filmiske virkemidler.** Eleverne skal finde de steder, hvor der er regibemærkninger om, hvordan det skal filmes. Hvad har Andem mon villet opnå med netop disse filmiske virkemidler?
- **Sjove bemærkninger.** Eleverne skal undervejs understrege de steder, hvor Andem er humoristisk og henvender sig direkte til skuespillerne. Hvordan tror de, det virker på de unge skuespillere, at hun skriver sådan? Hvad mener hun med at »at alle får ro i sjælen«? Hvad mener hun mon med, at hun »begynder at arbejder for Disney til næste år«?
- **Intertekstuel reference.** Andem skriver, at neonkorset i kirken skal minde om den sidste scene i den store kærlighedsfilm Romeo og Juliet med Leonardo DiCaprio fra 1996. Eleverne skal undervejs se slutscenen fra Romeo og Juliet <https://youtu.be/xcSwBHs1uD4> (filmen kan også ses i sin helhed på mitcfu: <http://mitcfu.dk/CFUFILM1108748>)
Eleverne svarer også undervejs på nedenstående spørgsmål:
  - Hvad er det, der sker i klippet?
  - Hvordan ender Romeo og Juliets kærlighedshistorie?
  - Hvordan ender den i sammenligning med Isak og Evens kærlighedshistorie?
  - Hvorfor lader Julie Andem mon Isak og Evens kærlighedshistorie ende sådan?
  - Hvorfor har Julie mon lagt denne intertekstuelle reference ind her?
- **Musikken.** Sangeren Nils Bech er homoseksuel ligesom Isak. Eleverne forholder sig til, hvorfor mon Andem mon har bedt netop ham synge i kirkescenen. Og om der mon er en pointe med, at det foregår i en kirke.

EFTER

Når eleverne har arbejdet med det skriftlige manus i e-bogen, skal de se scenen i serien. Tal bagefter sammen om, hvor det passer med manus, og hvor det ikke gør, og hvad årsagerne til det kunne være.

Bloopers

For at få et indtryk af Julie Andem som person og hendes måde at instruere de unge skuespillere på, kan man vise eleverne sæsonens såkaldte *blooper*. En blooper er en slags fraklipsisfilm. Den officielle blooper til 3. sæson kan ses her: <https://youtu.be/ZNsmiWjiExs>

På den måde kan eleverne få et større indblik i, hvordan serien er blevet til, og hvordan Andem har været i dialog med skuespillerne under optagelserne. Det bliver her tydeligt, at bogens manuskript

netop kun er et råmanuskript, som kan ændre sig, hvis de unge skuespillere kommer med indvendinger. Fx siger Isak på et tidspunkt, at han får lyst til at sige noget, hvor han kun skal kigge overrasket på Noora, hvortil Andem svarer, at det skal han bare gøre.

- Tal sammen om, hvordan eleverne oplever Julie Andem som instruktør.
- Tal sammen om, hvad hendes instruktør-stil kan have betydet for det endelige resultat.
- Tal sammen om, hvordan de unge skuespillere kan have oplevet hende som instruktør.

Der findes også bloopers til de andre sæsoner:

sæson 1 <https://youtu.be/AggtsRCwMW8>

sæson 2 <https://youtu.be/bRgHRkqFh98>

Sæson 4 <https://youtu.be/iU6QUI87nec>

Supplerende materialer

Forløb til sæson 3 på nordeniskolen.dk

<https://nordeniskolen.org/da/sprog-kultur/7-10-klasse/undervisningstemaer/skam/skam-6-jeg-er-ikke-saann-homohomo/>

Papirbogen med manuskript til sæson 3 i SKAM <http://mitcfu.dk/46106555>

TV-serien *Skam*, sæson 3, episode 9 (kirkescenen) <http://mitcfu.dk/TV0000105365>

Webside med links til alle CFU's materialer om SKAM

<https://ucc.dk/cfu/fag/dansk/laeremidler-7-10-klasse/skam>

Filmen *Romeo og Juliet*(1996) <http://mitcfu.dk/CFUFILM1108748>

